

man ikke see faa nøie til den Maade, hvorpaa man tilvelebringer sine Indtægter, men naar denne Fare er forbi, og naar der er Tale om noget Almindeligt, saa er det ganske andre Regler, der gjøre sig gjældende. Men hvad er det vel, hvorom der her er Tale? Den hele Sum, der var beregnet at skulle indkomme i Krigsskat af Gage og Pensioner, var kun 290,000 Rbd., og denne Sum skal da i Sandhed ikke kunne frelse Fædrelandet, navnlig naar man samtidigt dermed udtaler den Grundsætning, at det i Tider, hvor der gaaer Saameget med, ikke kommer an paa nogle Hundretusender meer eller mindre — hvori jeg iøvrigt skal være ganske enig — til Anlæggelsen af Jernbaner, til Postreformer, til Tallyotteriets Afskaffelse o. s. v. o. s. v.; altsaa i selve Summens Størrelse ligger der ingenlunde nogen Netfærdiggjørelse for, at man netop med Hensyn til en saa lille Sum har brugt en saadan Fremgangsmaade. Der bliver altsaa virkelig ikke Andet tilbage, hvorfor man her har opstillet denne Grundsætning, der ikke alene skal „ligge i Socialismens Rige“, men endog „grædse tæt op til Communismen“, end fordi man i og for sig villiger den, fordi man finder den hensigtsmæssig og gavnlig; ideimindste kan jeg ikke fatte, at der er nogen anden Grund. Jeg finder nu heller ikke, naar man først er bleven enig om en bestemt tiltagende eller aftagende Scala — thi man kan meget godt bruge begge Udtryk — i Forholdenes Natur nogen Grund til at modsætte mig den, men jeg maa dog strax bemærke, at jeg ingenlunde dermed vil sige, at vi nu skulle affasse alle andre Skatter og indføre Indkomsskatten iftedetfor — tvertimod, jeg maa paa det bestemteste erklære mig derimod, men her er der Tale om en ny Skat, og er der saa ikke Noget i Forholdenes Natur, der kan tilraade en saadan jævn Stigning af Scalaen? Lader os for det Første lægge Mærke til, at det i selve Samfundet netop er dem, som have Lidet, der maae betale alle Fornødenheder dyrere end dem, der have Meget; maa ikke den, der maa indkjøbe sine Forraad i Smaaquantiteter, betale dem høiere end de, som gjøre større Indkjøb (So!)? Saaledes finde vi i selve Samfundsforholdene en Retning, der er modsat

den, der ligger i en saadan tiltagende Betsætning, og jeg finder ingenlunde noget Urigtigt i, at Skatteloven saaledes søger at modvirke de Kræfter, der i selve Samfundet gaae i en anden Retning. Men lader os ikke holde os til det borgerlige Samfund alene, lader os ogsaa holde os til selve Skattelovene, og jeg tillader mig da at spørge: er det her Tilfældet, at alle vore Skattelove ere proportionale; det vil sige, at de slige jævnt i Forhold til selve de Værdier, hvoraf Skatten skal udredes? Det er ikke Tilfældet, og vi ville finde flere Skatter, som tiltage, jo mindre Evnen til at betale dem enten er eller maa forudsættes at være; saaledes betale de tiendefrie Jorder samme Hartkornsskat som de tiendepflichtige, men, naar man derimod opstille Proportionalforholdet, saa maatte disse komme til at betale en langt høiere Skat end hine. Jeg vil nu ingenlunde sige, at vi pludselig skulde kulfaste eller forandre denne Skat, med Hensyn til hvilken det er en ganske anden Grundsætning, der gjør sig gjældende, thi Skattesystemet er noget, som er voret frem i Tidernes Løb og ligesom under Forholdenes Magt; men vi skulle vel overveie, hvorledes de ere, og naar vi gjøre det, saa troer jeg, at vi deri ville finde en Berettigelse til at indføre en saadan tiltagende eller aftagende Betsætning, kun indenfor visse Grændser. Lader os ogsaa lægge Mærke til, som allerede af min ærede Sidsmand bemærket, hvilken betydelig Forhøielse der igjennem Tolden kommer paa Forbruget, men Forbruget staaer ingenlunde i Forhold til Bedkommendes Skatteevne. Lader os lægge Mærke til, hvad Afgiften paa Brændevin indbringer; staaer nu deres Formue, som erlægge Skat igjennem Brændevinen, i Forhold til det, som de virkelig betale i denne Afgift? og saaledes er det Tilfældet med al den Skat, der ydes igjennem Forbruget, at den ingenlunde retter sig efter Bedkommendes Formue, men ofte staaer i et omvendt Forhold til den. Jeg siger nu ikke, at vi skulle gaae hen og forandre dette, det er langtfra min Mening, men jeg siger kun, at, naar vi finde flere forskellige Skattelove af en saadan Betsæffenhed, og vi saa ville indføre en ny Skat, saa er det rigtigt, at vi ved denne Skat tage Hensyn til de